

Pastiersky list na Slávnosť sv. Petra a Pavla 2024

Drahí bratia a sestry,

príhovárame sa vám na slávnosť apoštolských kniežat sv. Petra a Pavla, plní dojmov, ktoré sme si priniesli z Večného mesta počas našej návštevy Ad limina apostolorum od 2. do 10. júna. Mnohí ste nás osobne sprevádzali a boli účastní na slávení Eucharistie v jednotlivých rímskych bazilikách.

Ďakujeme vám za tento prejav živej viery a vyjadrujeme poďakovanie všetkým vám, ktorí ste na nás pamätali svojimi modlitbami a obetami pred a počas nášho pobytu v Ríme.

Pôvod zvyku „putovať k Petrovi“ je starobylý a siaha do najstarších dôb kresťanstva. Už Pavol po svojej konverzii pokladal za potrebné navštíviť apoštola Petra, aby vo svojom apoštolskom účinkovaní konal v jednote so zástupcom Ježiša Krista. Pavol sám spomína, ako vyhľadal Petra:

„Po troch rokoch som šiel do Jeruzalema, aby som videl Kéfasa, a zostal som uňho pätnásť dní.“ (Gal 1, 18)

Následne Rím bol mestom pôsobenia apoštolov sv. Petra a Pavla, ktorí v ňom položili svoj život za vieru v Krista. Preto je pre nás kresťanov-katolíkov mestom nástupcu sv. Petra – pápeža. Teda mestom jednoty a univerzálnosti Cirkvi, pretože na „Petrovi“ spočívala istota a absolútna spoľahlivosť apoštolskej tradície. Rím sa tak stal „strediskom pravej viery“, „predsedníčkou Lásky“, ako ju nazval na začiatku 2. storočia sv. Ignác Antiochijský. Preto v duchovnom slova zmysle platí: *„Všetky cesty vedú do Ríma.“*

Sem prúdili od najstarších čias kresťanstva zástupy pútnikov s vedomím, že Peter dostal od Ježiša poverenie byť „skalou, na ktorej postaví svoju Cirkev“ (Mt 16, 18), ako sme počuli v dnešnom evanjeliu. Ježiš Kristus nám dal Petra a jeho nástupcov ako neklamný znak jeho Cirkvi: ako službu pravde, službu lásky a službu jednoty.

Cirkev už od počiatkov chápala, že tak ako jestvuje postupnosť apoštolov v úrade biskupov, existuje aj úrad jednoty odovzdaný Petrovi, ktorý je súčasťou trvalej štruktúry Kristovej Cirkvi. Táto postupnosť sa pevne viaže na miesto jeho mučeníctva.

Aj dnes sa návšteva Ad limina nechápe ako obyčajný právno-administratívny akt, spočívajúci v plnení rituálnej, protokolárnej a právnej povinnosti. Púť k hrobom apoštolov sv. Petra a Pavla si zachováva hlboký duchovný zmysel. Vyjadruje jednotu Cirkvi, založenú na apoštoloch, ktorú Ježiš Kristus ako uholný kameň buduje evanjeliom spásy pre všetkých ľudí na hlave, sv. Petrovi.

Preto návšteva súčasného Petra predstavuje významný moment pre život partikulárnej cirkvi, ktorá prostredníctvom svojho pastiera upevňuje zväzky viery, jednoty a disciplíny s najvyšším pastierom Cirkvi.

Túto skutočnosť sme počas uplynulých dní v tomto duchu zažívali. Bratské stretnutie so Svätým Otcom a jeho najbližšími spolupracovníkmi Rímskej kúrie nám ponúkli osobitnú príležitosť nielen predstaviť situáciu našich diecéz a eparchií a ich očakávania, ale sa aj vzájomne povzbudiť a prehĺbiť tento vzťah.

Svätý Otec František nás prijal v piatok 7. júna a v priateľskom rozhovore nás povzbudil, aby sme boli starostlivými pastiermi. Úlohou pastiera je viesť, učením Cirkvi má ukazovať cestu evanjelia, a preto má kráčať pred zvereným stádom. Biskup ako pastier má byť zároveň uprostred svojho ľudu, aby mu rozumel, aby „ho bolo cítiť“ vôňou života svojich veriacich, aby poznal dobre ich radosti a starosti. A napokon má kráčať za stádom, aby zachytil a povzbudil tých, ktorí nevládzu kráčať, a hľadal tých, čo sa stratili.

Svätý Otec pre vyjadrenie základu a hĺbky vzťahu často použil slovo blízkosť. Byť autentickým veriacim znamená byť blízko Bohu, blízky svojim blízkym. Nie individualistom, ale človekom hlbokých, blízkych vzťahov.

Príklad autentického života veriaceho človeka nám v tomto duchu dáva aj boží služobník Ján Havlík, seminarista Misijnej spoločnosti sv. Vincenta de Paul. Pápež František 14. decembra 2023 rozhodol o uznaní jeho mučeníctva „In odium fidei“, teda z nenávisti voči viere, a tak bude

31. augusta 2024 v Šaštíne povýšený na oltár ako blahoslavený. Tento mladý človek, ktorý pochádzal z Duboviec na Záhorí, v sebe cítil povolanie stať sa kňazom a misionárom. V 50. rokoch minulého storočia bol však násilne vylúčený z formálneho spoločenstva bratov v Banskej Bystrici, aby po preškolení zapadol do bežného života. Jeho túžba po zasvätení sa Bohu a službe ľuďom však bola silnejšia.

A tak sa rozhoduje aj so svojimi spolubratmi pokračovať v štúdiu teológie, hoci tajne. Po udaní a vyšetrovaní sa ocitá vo výkone trestu v Jáchymove, Bytíži, Prahe, Valdiciach a Ilave. Boli to dobre známe kruté miesta vtedajšej vládnej moci, kde sa stretli mnohé osobnosti. Svojou vierou, nesenením kríža a znášaním fyzického i psychického utrpenia takto svedčili o vernosti Kristovi a jeho Cirkvi. Ján Havlík aj v tomto prostredí, kde strávil 11 rokov svojho života, obstál a do tmy ľudskej biedy a utrpenia prinášal svetlo Božej milosti.

Z väzenia bol prepustený pre veľmi zlý zdravotný stav. Zomrel 27. decembra 1965 vo veku 37 rokov v ranných hodinách, keď mu na jednej skalickej ulici prišla nevoľnosť. Tam ho našiel opretého o popolnicu v blízkosti svojho domu MUDr. Jozef Barát, skalický lekár, ktorý ho premiestnil do svojho bytu a usiloval sa mu poskytnúť lekársku pomoc, avšak deň jeho nebeského ochrancu – apoštola, sv. Jána, bol dňom jeho narodenia pre nebo. Akoby symbolicky naplnil slová apoštola národov – *„všetko pokladám za stratu pre vznešenosť poznania Krista Ježiša, môjho Pána. Preň som všetko stratil a pokladám za odpadky, aby som získal Krista“* (Flp 3, 8).

Nikdy sa nestal kňazom, ľudsky povedané – nespĺnilo sa mu nič z toho, o čom tak veľmi sníval. Ale dosiahol omnoho viac, na ceste ku kňazstvu dozrel pre nebo. Pozývame vás, aby ste sa prišli 31. augusta poďakovať do Šaštína za tento vzácny dar pápeža Františka a na príhovor budúceho blahoslaveného Jána Havlíka, mučeníka vernosti, si vyprosovali silu obstáť vo všednosti každého dňa. Ako tí, ktorí uverili Kristovi a sú verní jeho Cirkvi. Každý z nás vo svojom osobnom povolaní.

O Slovensku je známe, že okrem hlboké mariánskej úcty sa v našom národe od začiatku prejavuje hlboká oddanosť Petrovmu stolcu – rímskemu biskupovi – Svätému Otcovi.

„Ubi Petrus, ibi Ecclesia“ – Kde je Peter, tam je Cirkev – učí milánsky biskup sv. Ambróz.

Nech teda nielen dnes, keď naše duchovné pohľady smerujú do Večného mesta, zvolávame „Živ Bože Otca Svätého“, ale často sa modlíme za neho a jeho úmysly a usilujeme sa túto vernosť k Petrovmu stolcu preukázať v každej oblasti nášho autentického kresťanského života.

K tomu vás žehnajú biskupi Slovenska